

Comentariu - Noapte de Decembrie

Fiind scris in 1901, poemul incheie ciclul "Noptilor", scrise dupa modelul oferit de suita de poeme cu acelasi titlu a poetului francez Alfred de Musset.

Tematica, structura si forma poeziei se pare ca se conturasera in mintea autorului inca din 1890 cand publicase poemul in proza "Mecca si Mecca", o legenda cu iz oriental, cu adanci implicatii filozofice si etice.

"Mecca si Mecca" contine o parabola dictata de inspiratia "cu limba de foc" intr-o noapte de decembrie, cu ger si zapada, a unui poet sarac, si in dezacord cu lumea guvernata de vanitate si aur. Un print arab, Ali-ben-Mahomet-ben-Hassan, primeste cu limba de moarte de la tatal sau, indemnul de a nu se abate niciodata de la calea cea dreapta. Acest principiu etic, este respectat cu sfintenie de tanarul print, care se hotaraste sa plece in pelerinaj la Mecca, urmand sa strabata drumul drept peste imensa pustietate araba. Spre aceeasi cetate sfanta musulmana pleaca si cersetorul Pocitan-ben-Pehlivan care prefera calea ocolita si ferita de razele solare ucigase.

Convoiul pierde in desert, iar printul are viziunea inselatoare a cetatii si i se pare, inainte de a muri, ca Pocitan patrunde prin poarta stralucita a "Meccai pamantesti", pe cand el trece pragul "Meccai ceresti". (de aici si semnificatia titlului)

Continutul prozei este supus restructurarilor, fiind adaptat intentiei artistice si nuanțat cu sensuri simbolice, sub titlul "Noapte de decembrie".

Macedonski construiește un poem pe tema geniului într-o manieră originală, în care elementele romantice se împletesc cu preferința simbolistă pentru cromatică și muzicalitate, într-o structură armonioasă, simetrică, clasică.

Simetria lucrării este dată de două secvențe care descriu spațiul poetului, odaia, universul inspirației, al creației. Această descriere apare la începutul textului și este reluată în final, fapt care apropie cele două momente. Senzația de ciclicitate nu ne duce cu gândul la repetabilitatea unui fenomen, tragedia Emirului, ci la o formă posibilă oricând a re-creării unui alt univers al poeziei.

"Alba odaie", fiind transfigurată, dobândește cu totul alte proporții. Saltul din cotidian în fantastic, din material în spiritual, dintr-o realitate în alta, se face firesc, prin menționarea cromaticii, iar apoi prin transpunerea poetului în Emirul din Bagdad. Toate aceste transformări sunt mijlocite de motivul inspirației: "Arhanghel de aur, cu tine ce-ai aduci?".

Următoarea parte a poemului dobândește o mai pronunțată tentă epică. Un șir de momente infatisează succesiv pe Emir în diversele ipostaze ale evoluției sale simbolice.

Mirajul cetății sfinte Mecca devine pentru printul "rozului Bagdad" o adevărată obsesie. Autorul pune în antiteză fastul, frumusețea Bagdadului, cu pustia situată "în zărea de flăcări-departate".

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Pe acelasi drum spre Mecca porneste si un "drumet pocit", care este prezentat in antiteza cu Emirul. In vreme ce printul apare in poem ca un cumul de calitati: "E tanar, e farmec, e traznet, e zeu", drumetul este la cealalta extrema: "Mai slut e ca iadul, zdrentos si pocit, /Hoit jalnic de bube, -de drum prafuit, /Viclean la privire, si searbad la fata".

In concordanta cu infatisarile lor, drumurile celor doi sunt si ele diferite. Cersetorul strabate un "drum ce coteste", iar printul alege calea cea dreapta. Insistenta autorului asupra epitetului "dreapta" devine aici nu numai un leitmotiv, ci un semnal care avertizeaza intrarea pe un drum ce nu poate avea decat un final tragic.

"Calea dreapta" sta sub semnul focului si al sangelui, culoarea rosie simbolizand viata, dar si patima dusa la extrem. Inaintarea Emirului se face in ritm extrem de dinamic, aglomerarea de verbe transmite incrancenarea eroului in ideea eroului de a ajunge la cetatea visata.

Soseste si ziua in care printul ramane singur, convoiul sau fiind devorat de pustia lacoma de vieti.

Ajuns in punctul maxim al drumului sau, Emirul traieste impresia atingerii idealului, apropierea de Mecca. Dar visul sau semnifica sfarsitul unei existente tragice, inchinate unui ideal. In momentul transcederii in Mecca cereasca, Emirul il vede pe cersetor patrundand pe portile Meccai pamantesti.

Finalul poeziei descifreaza simbolurile si stabileste legatura intre conditia omului de geniu si lumea inconjuratoare.

Emirul ca si Printul din Levant di balada lui Stefan Augustin Doinas "Mistretul cu coltii de argint" raman eternele simboluri ale omului superior, insetat de absolut, si devenit victima propriului sau ideal. Jertfa Emirului este similara cu gestul lui Hyperion din poemul eminescian, de a renunta la nemurire in favoarea iubirii.

Eroul poemului devine simbolul credintei nestramutate in ideal, al capacitatii omului superior de a ramane ferm pe drumul ales. La randul ei, cetatea sfanta Mecca se incarca de semnificatiile simbolice ale idealului. Nu are importanta daca printul atinge sau nu punctul final al calatoriei sale; scopul poemului este sa infatiseze etica omului de geniu, atitudinea lui in relatia cu viata.

Drumul ocolit devine simbolul eticii inferioare a omului comun, dispus la compromisuri.

Bogatia semnificatiilor simbolice concorda cu frumusetea limbajului artistic. Acest limbaj este, mai ales in partea a treia, metaforic, cu semnificatia usor decodificabila, de unde marea frecventa a definitiei poetice ca varianta a metaforei. ("Pustia e-o mare aprinsa de soare"). Nu lipsesc enumeratiile bogate si repetitiile ce sporesc obsesia. Epitetele sunt, de cele mai multe ori, strans inrudite cu metafora; in afara de epitetele ornante, plasticizante sau cromatice aparand si sintagme ce surprind:

"O tanara umbra", "orasul in roza idila". Macedonski foloseste si figuri de stil mai rare, precum

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari

<http://referatenoi.ro>

metonimia: "Hangiare-n tot locul –oteluri cumplite" sau sinecdoca. O muzicalitate aparte este imprimata versurilor prin folosirea refrenului, ca si prin creditul artistic pe care il acorda poetul neologismului: "geniu", "mit", "monolit", "demoni", "magic".